

עבודה זרה לז

שווערד

1. תוספות רי"ד מסכת עבודה זרה דף לז עמוד א

פשיטא פ' דהא לית לן דרב נחמן בר יצחק דאמר גזרו על בנותיהן שיהו מטמאות מעריסותן דהא פרישנן בנותיהן משום ייחוד:

2. תוספות רי"ד מסכת עבודה זרה דף לז עמוד א

א"ל בימינו תתיר את הפת א"כ קרו לן בי דינא שריא פ' מפני שגם בפת לא יכלו רוב הציבור לעמוד בה וכמו שמצאנו שע"י עילה התירוהו מאליהן וכמו שהתרת השמן מטעם זה תתיר גם הפת. ואע"פ שהיא מי"ח דבר. והוא ענה גם הפת הייתי מתיר מטעם זה שבדאי אין רוב הציבור יכולים לעמוד בה אילולי שכבר התרתי שני דברים: [מהדות"נ]

3. ערוך השולחן יורה דעה הלכות תערובות סימן קיב

סעיף יז: והנה רבינו הרמ"א כתב בסעיף ב' על ההיתר של פלטר וז"ל וי"א דאפילו במקום שפת ישראל מצוי שרי עכ"ל וזהו קולא יותר גדולה דהא משמע דאפילו כשפת ישראל אינו גרוע מפיתן מ"מ שרי וצ"ל הטעם דס"ל לי"א אלו דגזירת הפת לא נתפשט כלל יש מקומות שלא קבלו עליהם האיסור כלל וכ"כ גדולי האחרונים ... ואפילו מפלטר יש ליוזר אם יש פלטר ישראל והפת יפה כמו פת פלטר שלהם ובעשרת ימי תשובה יש ליוזר בכל ענין [ש"ך סק"ט] **והנה במדינתנו כולם זהירים תמיד בזה בכל השנה בכל ענין ובמקומות הרחוקים שישראל מועטים ואין פלטר ישראל אוכלים מפלטר שלהם ...**

4. רש"ש על וקרו ליה יוסף שריא: יוסף אסרא מיבעי ליה

5. רמב"ם יד החזקה - הלכות אבות הטומאות פרק טו: ט

...או שהיה אחד מהן מטמא באהל והאהיל על אחד מהן ואין ידוע אי זה מהן האהיל ה"ז טהור אע"פ שספק ר"ה טהור כשיבוא לישאל אומרין לו אם טבלת אין בכך הפסד אם טבל ה"ז משובח ואם לא טבל ועשה טהרות הרי הן טהורות שספק רשות הרבים טהור: [עיין ברש"י]

6. ריטב"א על מסכת עבודה זרה דף לז/ב

והשלקות פירש כל דבר שבשלו נכרי ואפילו בכלים כשרים ומסקנא דגמרא דאיסורא דרבנן הוא משום חתנות והא דאי מדקתני הפת והשמן והשלקות מכלל דכל חדא גזרה באנפי נפשה הוא ולא נגזרו פת ושלקות ביחד ולהכי עייל תנא שמן בינתים ודעת ר"ת ז"ל כי על השלקות גזרו תחלה תדע שהרי היו סבורין בגמרא דאיסור תורה הן אלמא גזרה קדמונית היתה ואעפ"י שגזרו על השלקות לא נכלל פת בכללם דאף על גב דפת יש בו משום ביטול אעפ"י כן אינו נכלל בלשון שלקות ולא בלשון בשולי נכרים וכדאמרין אין אופין אלא על האפוי ואין מבשלין אלא על המבושיל ואחרי כן בימי תלמידי שמאי והלל גזרו על הפת בכלל י"ח דבר ... וגם הר' רבינו יונה ז"ל כך פירש בשם רבותיו ז"ל כפירושו של ר"ת ז"ל ויהיב טעמא למילתא כן בתחילה לא רצו לגזור על הפ' מפני חיי נפש כן הרבה סומכין על הפלט' מה שאין כן בשלקו' ואחרי כן כשראו שצריך לגזור בדבר יותר ושהיה לו קירוב עם הנכרים מחמת הפת גזרו עליו והא דקתני תנא מעיקרא גזרת פת מפני שהיתה גזרה חדשה וקרובה יותר חביבה ליה לאקדמה אבל רבינו הר"ם ז"ל פירש שאין צורך לכך אלא ודאי על הפת גזרה תחלה כדרך ששנו במשנתנו ומשו' דשכיח קירוב ידיה ועל השלקות לא גזרו דלית ביה קירוב כולי האי ואחרי כן ראו שהיו צריכין לגזור גם על השלקו' וגזרו עליהם ומה ששאלו בגמרא על השלקות מנא הני מילי ולא שאלו כן על הפת טעמא דמילתא משום דשלקות ליכא קירוב כולי האי והיה נראה להם שאין ראוי לגזור עליהם משום חתנות ונכון הוא:

7. ספר תורת חיים על עבודה זרה דף לז/ב

מנא ה"מ א"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן. לא בעי למימר דאסור מדאורייתא מהאי קרא אלא אסמכתא בעלמא יליף כדמסיק וסתמא דש"ס מפרש לן מילתא דר' יוחנן דלא תימא דס"ל דאסור מדאורייתא ולהכי קאמר אלא מעתה חטין וכו' אלא מדרבנן וכו' והוה מצי למיפרך אלא מעתה פת נמי ליתסר מדאורייתא דלא גרע ולא נפיק פת מכלל שלקות אלא דניחא ליה למימר משלקות גופייהו ולפ"ז נראה דשלקות לאו גזרת קדמונים הוה כדמשמע מתני' דנקט להו בתר פת אלא מעיקרא גזרו על הפת דשייך ביה חתנות טפי משאר כל מאכלים דעל הלחם יחיה האדם ואין סעודה בלא לחם ולהכי נקראת על שם הלחם כמו עבד לחם רב ובתר הכי גזרו נמי על השלקות משום חתנות אף על גב דלא שייך בהו חתנות כולי האי:

8. רמב"ם הלכות מאכלות אסורות פרק יז: יז

... וכן קליות של עכו"ם מותרין ולא גזרו עליהם שאין אדם מזמן חבירו על הקליות.

9. לחם משנה הלכות מאכלות אסורות פרק יז

קליות וכו'. שם (דף ל"ז ב) חטים ועשאן קליות מותרים פ' רבינו הטעם שאין אדם מזמן חבירו על הקליות וכן הוא הטעם בודאי לפי המסקנא שאמרו שם אלא מדרבנן וקרא אסמכתא בעלמא הוא: